

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 28. decembra 1943

Preis - cena L 0⁸⁰

Terjatve proti italijanski državi

Pokrajinska uprava je z odlokom R. No. 7771/1 z dne 15. decembra 1943 sporočila, da bo italijanska država v smislu dogovora med Vrhovnim komisarjem za operacijsko področje »Jadransko Primorje« in med italijanskim fin. ministrom izplačala na račun terjatev zasebnikov proti njej zaenkrat 50 odstotno kvoto, dočim se popolno izplačilo odloži na kasneje.

O tem se obveščajo podjetja z opozorilom, naj morebitne primere glede neizpolnitve te obveznosti z zadostno obrazložitvijo prijavijo finančnemu oddelku pokrajinske uprave, sklicujoč se pri tem na njen gori citirani razpis.

Pooblastilo nemškega strokovnega svetovaleca za pregledovanje obratov

Sej pokrajinske uprave je pooblastil strokovnega svetovaleca za obratno delo gosp. Ernesta Steinhachera, da pregleduje industrijske, trgovinske in obrtne obrate tudi s pravico vpogleda v poslovne knjige in spise podjetja. Tvrdka, ki jo običje, mu mora dovoliti vpogled, sicer bi bila kaznovana.

Zapora prodaje tekstilnih izdelkov

Kakor znano, je Pokrajinska uprava stavila prodajo tkanin in pletenin pri producentih pod zapor. Opozorili smo pristojna mesta na neugodne posledice te zapore za proizvajalce, katerim je zaradi neprodanih zalog pričelo primanjkovati gotovine. Naša prizadevanja so uspela v toliko, da se bo zavora ukinila od primera do primera na posebno prošnjo poedinega podjetja. Tozadevne prošnje, v katerih je navesti natančne količine blaga, ki naj bi se deblokirale, in naslovi kupecev, naj se vložijo po Združenju industrijev in obrtnikov.

Narodni obrambni sklad

Vlaganje prijav za odmero za leto 1944.

Zaradi pravilne odmere obrambnega fonda morajo predložiti davčni upravi nekoltovalne prijave vsi moški davčni zavezanci, stari nad 30 let, ki imajo predpis na neposrednih davkih in to samci, oženjeni in vdovci brez otrok. Onim davčnim zavezancem, katerim so otroci pomrli in sedaj nimajo nobenega otroka, prijav ni treba vlagati.

S 6 L. kolkovane prijave morajo vložiti tudi:

a) oni davčni zavezanci, ki imajo 3 ali več živih zakonskih otrok izpod 21 let starosti. V prijavi je navesti imena in rojstne podatke otrok ter mora resničnost podatkov na prijavi potrditi mestno poglavarstvo.

b) vsi solastniki hiš, vsi komandisti in javni družabniki. Vsa imena solastnikov ene hiše ozir. vsi komandisti ali javni družabniki ene tvrdke se morajo navesti na eni prijavi, na kateri se morajo točno izpolniti vsi stolpci. Kdor ne vloži prijave ozir. vloži nepopolno prijavo, ne bo mogel pozneje ugovarjati odmeri.

Prijava se mora vložiti v času od 1. do 31. januarja 1944.

Prijave vložene po 31. januarju se pri odmeri obrambnega sklada za leto 1944 ne bodo upoštevale.

Nemška sodba o jugovzhodni trgovini

»Völkischer Beobachter« navaja odlomke iz poročil vojnega poročevalca Franca Thierfelderja, ki označujejo načine in običaje trgovine in kupčevanja v jugovzhodnih evropskih deželah. Nemški poročevalac naglašuje, da poštenje, vestnost in točnost na jugovzhodu niso v nižji ceni kakor v Nemčiji, opozarja pa na bišvene psihološke razlike v trgovini in kupčevanju, da bi se izpodbili razni napačni pogledi in predsodki. O psihološki razliki pravi takole:

Kakor se na jugovzhodu vse življenje razvija bolj na človeški kakor pa na tako zvani strogo stvarni podlagi, tako je to tudi pri trgovini in kupčevanju. V Nemčiji imamo poslovnega partnerja, na jugovzhodu pa poslovnega prijatelja. In v tem je velika, bistvena razlika. — Potem nadaljuje:

Kupčevanje je bolj strast kakor pa poklic. Ljudje kupčujejo in trgujejo ne samo zaradi tega, da bi zaslužili denar, prav tako ali še bolj važno jim je, da partnerja presenetijo in — če mogoče — prekrosijo s svojimi trgovinskimi zmoglostmi. Na Balkanu so trgovci

in prodajalci, ki svoje blago res z zgubo prodajo, če jih kupec presenetiti in očara s svojo kupčijsko spretnostjo. Nerazumljivo je ljudem z jugovzhoda, če jim kdo zameri, ko skušajo doseči pri poslovnem partnerju najvišje cene. Pri nas so cene očilne po vrednosti surovin in dela ter po običajni meri dobička, na jugovzhodu pa se vrednost blaga močno ravna po osebnem odnosu, ki ga ima prodajalec do blaga.

Če se doseže zaupanje med kupcem in prodajalcem in če se oba znajmeta na človeški osnovi, potem dolžnik ni manj zanesljiv kakor kje drugod. Od izkušenega zastopnika, ki že dolga leta obiskuje svoje slovenske odjemalce po vaseh in malih mestih, sem slišal, da le malokdaj naleti na kakega slabega, zamudnega plačnika. Prekratkih plačilnih rokov seveda ne sme zahtevati, ker je promet skromen, kupna moč prebivalstva pa šibkejša kakor drugod. Često se zgodi, da se ob določenem roku poravna samo del dolga ne zaradi zanikrnosti, temveč samo zaradi nezmožljivosti dolžnika. Če bi

upnik v takem primeru dolg izterjal, bi dolžnik smatral to za hudo razžalitev, ker je vendar s tem, da je del svojega dolga plačal, dokazal, da hoče izpolniti vse svoje obveznosti.

Slabe izkušnje, ki jih imajo tuji trgovci včasih v jugovzhodnih deželah, se seveda ne dajo zanikati, gredo pa po večini na račun podjetij in poslov v večjih mestih, ki se v pogledu zanesljivosti ne dajo presoditi in ki so v rokah sumljivih osebnosti levantinske špekulacije, ki se je zagrizla v del balkanske trgovine. Drugi vzrok poslovnih neuspehov na jugovzhodu je podcenjevanje njegovega smisla za kakovost. Balkanski trgovec je najbolj prizadet in užaljen takrat, kadar dobi vtis, da ga imajo zastopniki tujih trvdok za človeka, ki ne zna ločiti dobrega in slabega blaga.

V splošnem je treba povedati, da je pri kupčevanju v jugovzhodnih evropskih deželah dana beseda ravno tako važna in zanesljiva kakor napisana pogodba. Kdor se ne zanese na besedo uglednega trgovca, zagreši hudo žalitev.

Depresija švicarskega tujskega prometa

V tedniku »Das Reich« je Hans-georg Pauls iz Züricha orisal položaj švicarskega tujskega prometa in hotelirstva. V uvodu je naglašil, da ni dežele na svetu, ki bi imela v stavbi svojega narodnega gospodarstva tujski promet za tako važen steber kakor Švica. Kapaciteta tujskega prometa pa je, kakor je to tudi pri industriji, prevelika za potrebe 4.2 milijona prebivalcev ter sta tako tujski promet in industrija navezana na eksport ali na tuje potrošnike. Krize na svetovnih tržiščih povzročajo zaradi tega depresije v švicarskih hotelih. To je razvidno iz naslednjih števk:

L. 1925., ko je mednarodno gospodarstvo po prvi svetovni vojni doseglo novo višino, je beležilo švicarsko hotelirstvo 10.6 milijona nočnih inozemcev in 7.2 milijona nočnih domačih gostov. Od l. 1931., ko se je depresija iz Amerike čez Anglijo razširila po Evropi, pa je bil delež inozemcev od leta do leta manjši. L. 1935. je bilo 8 milijonov nočnih domačih gostov, inozemskih pa samo še 6.1 milijona. V zadnjem predvojnem letu se je razmerje izravnalo. Bilo je 8.1 milijona nočnih inozemskih in 8.4 milijona nočnih domačih gostov. V četrtem vojnem letu beležijo poleg 10 milijonov nočnih domačih gostov 1.9 milijona nočnih inozemcev. Tujcem se zdi morda to precej ali celo velik uspeh, za švicarsko hotelirstvo pa pomeni malo število inozemskih gostov veliko krizo.

Ne sme se pozabiti, da hotelirstva niso povsod v enaki meri občutljiva za krize. Najbolj odporno bo hotelirstvo v Nemčiji s svojim obširnim zaledjem, s švicar-

skim hotelirstvom (10.000 obratov, 200.000 postelj in investicijsko vrednostjo dveh milijard šv. frankov) pa je drugače. To hotelirstvo je zvezano s številnimi gorskimi železnicami, s plovo po jezerih ter s tisočerinimi zabavališči in trgovinskimi lokali, ki so še bolj kakor sami gostinski obrati navezani na petične tuje. Potem je treba upoštevati tudi to, da se po prvi svetovni vojni socialne razlike niso nikjer tako močno občutile kakor v švicarskem tujkem prometu. Za bogataše vsega sveta, ki so smatrali samo obiske znanih letovišč za svoje delo in opravilo, je imela Švica pred prvo svetovno vojno celo vrsto razkošnih hotelov, ki so ustrezali željam in navadam teh gostov. Povojni bogataši so imeli drugačne želje in navade in potrebne so bile ogromne investicije za preurejevanje luksuznih hotelov. Švicarski hoteli pa se ne preurejajo že desetletja samo po željah in zahtevah raznih socialnih in kulturnih plasti, temveč morajo biti sploh vedno pripravljeni za — nove goste in nove zahteve.

So pa mnogi obrati, ki tega ne zmorejo. Danes imajo Montreux, Interlaken, Wengen, Adelboden, Luzern, St. Moritz, Pontresina in drugi kraji svetovnega slovesa hotelske palače, ki odpirajo svoja okna le takrat, kadar prezračijo že dolga leta prazne sobe. V slabih letih se še najbolj obnesejo hoteli za turiste, čeprav so tudi pri njih potrebne razne preureditve in nove naprave. V začetku stoletja so morala letovišča do najvišjih vrhov napeljati žične železnice, zdaj pa bi moralo imeti vsako letovišče poletni plažo, pozimi pa vsaj drsališče. Kjer je bilo le mogoče, so vsem željam ustregli, menjavajo pa se vendarle slaba leta enkrat za hotele v višjih, potem pa za one v nižjih legah.

Med novimi tipi gostov, ki so delali hotelirstvu precej skrbi, je bil na prvem mestu avtomobilist, ki se je vozil iz kraja v kraj ter se ustavljal le tam, kjer mu je bilo všeč brez ozira na sloves kraja. Takih gostov je bilo od leta do leta več; l. 1937. jih je bilo med nemškimi in angleškimi 30%, med francoskimi in italijanskimi pa celo 50%, a komaj so se na nje dobro navadili, jih je domačega spet vojna pobrala. Tudi na kolektivne obiske in družabna potovanja je švicarsko hotelirstvo sprva gledalo z nezaupanjem, a ko so se tudi taka potovanja udomačila, je izbruhnila vojna ter močno omejila družabna potovanja v veliko škodo švicarskega tujskega prometa.

Ob zaključku svojih izvajanj naglašuje člankar, da pri takih depresijah švicarsko tujsko-prometno gospodarstvo še ne more imeti pravih smernic za svoje povojno delovanje. Sicer pa, pravi ob koncu, če bi val boljše viza z angleško pomočjo zajel Evropo, o vprašanjih tujskega prometa v meščansko-švicarskem smislu sploh ne bo treba več govoriti.

Daruite za zimsko pomoč!

NAJVREDNEJŠE IN NAJTRAJNEJŠE

NOVOLETNO DARILO

DOBITE NA VELIKI UMETNOSTNI RAZSTAVI

V OBERSNELOVI GALERIJ
GOSPOSVETSKA 3

Predelovanje riža v Romuniji

Pred vojno je porabilo prebivalstvo Romunije na leto povprečno 2000 vagonov riža. Vso to potrošnjo je moral kriti uvoz, ker so se začeli poskusi skromnega pridelovanja šele v zadnjih letih. Riž so uvažali iz Egipta, Italije in Bolgarije in zaradi vojnih zaprek se je l. 1940. uvoz riža znižal na 1163 vagonov. Ker je bilo gotovo, da se zapreke pri uvozu ne bodo odpravile, temveč še povečale, so se močno zavzeli za pridelovanje riža. Riževa polja, ki so obsegala l. 1938. samo 376 ha, so se l. 1941. razširila na 900 ha, naslednje leto na okrog 1300 ha, letos pa na 3220 ha. Ministrstvo za kmetijstvo hoče pridelovanje riža razširiti na vse pokrajine, ki imajo ustreznajoče podnebe. Zdj pridelujejo riž v štiriindvajsetih okrajih in je pridelek tako dober kakor v Bolgariji in Italiji. Največ pridelka da okolica Bukarešte, kjer obsegajo riževa polja 615 ha. Na drugem mestu je okolica Arada s 590 ha. Zadnji hektarski pridelek je bil 2500 kg. Strokovnjaki sodijo, da se bo dalo pridelovanje riža v Romuniji razširiti na 20.000 ha in da se bo tudi hektarski pridelek nekoliko zvišal. Zaradi visoke cene se je domača potrošnja riža znižala na letnih 700 vagonov.

Stabilni gospodarski red za Generalni gubernij

Glavni pooblaščenec generalnega pooblaščenca za uporabo delavcev Struve je predaval v Krakovu o zagotovitvi prehrane kot podlage za stabilen delovni red v Generalnem guberniju (GG). Poudaril je, da se mora po uveljavljanju novih živilskih obrokov nehati vsak pojav, ki bi mogel škodovati delovni morali. Po popolni zadostitvi prehrane ni povoda, da bi se stavile zahteve, ki bi presežale sedanje tarife. Samo premije za posebne storitve bi se mogle priznati. V ta namen se bodo sestavile za delavce tri skupine. Pri tem se bo na vsak način treba prilagoditi povprečni ravni storitev v Nemčiji. Storitvene skupine, ki bi veljale za vsak obrat enotno, bi vključile v skupino vse one delavce, katerih storitve so pod povprečjem v GG. V skupini B bi bili oni delavci, katerih storitve bi se mogle primerjati z onimi v Nemčiji. V skupini C pa bi bili delavci z nadpovprečnimi in odličnimi storitvami. Za skupini B in C bi bila izdaja dodatnih živilskih nakaznic za težke in najtežje delavce dopustna. Poleg tega pa bi se mogle dovoljevati tem delavcem še posebne storitvene premije. Delavci skupine C pa bi prejeli poleg mezde po tarifi samo normalne živilske nakaznice. V najkrajšem času bodo izšli še novi predpisi o tarifnem redu za ves GG, za mezdni in plačilni sistem ter se bodo izdala tudi primerna navodila za obrate, da se bo dosegla popolna delovna disciplina v GG.

Zadnja pot g. Karla Preloga

Na božični dan popoldne je bil na pokopališču pri Sv. Križu položen k večnemu počitku ugledni veletrгоvec in posestnik g. Karl Prelog. Od njegovega doma na Dvornem trgu ga je spremljala na pokopališče velika množica sorodnikov, prijateljev, stanovskih tovarišev in znancev. V spremstvu, ki se je ustavil tudi pred pokojni-kovo hišo in trgovino na vogalu Tavčarjeve ulice, so bili predstavniki vseh gospodarskih organizacij in ustanov, najbolj številno pa je bilo zastopano trgovstvo, da izkaže čast zgodnjemu stanovskemu tovarišu.

Pokojni g. Prelog je to lepo počastitev tudi v polni meri zaslužil. Od l. 1904., ko se je kot trгоvec osamosvojil v Trstu, je bil do svoje prerane smrti vzor vztrajnosti in pridnosti, ugled slovenskega trgovstva pa je širil po vsej domovini in tudi daleč po tujem svetu. Za dobre zglede in zvesto stanovsko tovarštvo mu bo trgovstvo vedno hvaležno.

Madžarska industrija v luči statistike

Madžarski gospodarski inštitut je izdal pregled, ki izkazuje materialne izdatke madžarske industrije ter stroške, ki so potrebni za obnovo in vzdrževanje njene opreme. Iz prvega dela izkazuje se razvidno, da je bila vrednost industrijske proizvodnje l. 1942. okrog 5,6 milijarde pengő in da so od tega šle 3 milijarde za surovine in za druga obratna sredstva. Ta izdatek je takole detajliran: za kurjavo in razsvetljavo 292 milijonov, za železo in druge kovine 270, za neobdelan les 108, za kože in krzna 78 milijonov itd. Živilska industrija je izdala za surovine 1 milijardo, kemična pa 0,25 milijarde.

Izdatki za obnavljanje in vzdrževanje opreme industrijskih obratov brez rudnikov so preračunani v najnižji in najvišji meri. Za leta 1940. do 1943. so prvi navedeni v povprečju od 303 do 401, drugi pa od 109 do 134 milijonov, za leto 1944. pa so preračunani skupni izdatki obnavljanja in vzdrževanja obratne opreme na 671 do 1098 milijonov. Če se upoštevajo še rudniški obrati, potem se vidi, da bo morala imeti madžarska industrija v začetku l. 1944. na razpolago 1000 do 1600 milijonov pengő, če hoče svoje obrate obdržati na isti višini kakor letos.

Obvezno nakupovanje moke v Bolgariji

Bolgarski komisar za vojno gospodarstvo je izdal naredbo, po kateri si mora vsak prebivalec Sofije takoj nabaviti 5 kg pšenične moke. Kdor tega v teku enega meseca ne stori, bo kaznovan. Nakup moke bo zabeležen na živilski nakaznici. Naredba o obvezni nabavi moke je bila izdana zaradi razbremenitve skladišč moke v deželi in tudi zaradi tega, da bo imelo vsako gospodinjstvo glavne-ga mesta v zalogi nekaj moke za rezervo.

Pomen konserve za bolgarski izvoz

V zadnjih letih se iz Bolgarije izvažajo vedno več sadja in sočivja in tako je deželni tudi od leta do leta bolj potrebna konzervna industrija. Predvsem so potrebne sušilnice in hladilnice za sadje in sočivje. Od vlade in zveze kmetijskih zadrug dobivajo take naprave izdatno podporo in tako je upanje, da bo že v nekaj letih izveden ves načrt ureditve velikih občinskih ali vaških sušilnic. V takih velikih sušilnicah, ki so opremljene s stroji iz Nemčije, se pri uporabi 250 kg premoga speče 3000 kg kruha, prevreje 15.000 litrov vode, posuši 1500 kg svežega sadja in sočivja. Od l. 1938. obratuje v Bolgariji že 12 takih občinskih sušilnic, tri pa še urejujejo. Letno kapaciteto vseh velikih in malih sušilnic cenijo na 4000 ton sadja in sočivja. Potrebne so tudi posebne sušilnice za zdravilne rastline (ena že obratuje v Kazanliku), ker se je v zadnjih letih izvoz teh rastlin zelo močno razvil. Po vrednosti in količini je bil ta izvoz lani tridesetkrat večji kakor l. 1936. Nemčija je prevzela

lani za 8 milijonov mark zdravilnih rastlin iz Bolgarije.

Letna kapaciteta hladilnic v Bolgariji je okrog 3500 ton. Prva velika moderna hladilnica je začela obratovati l. 1922. v Plovdivu, mnogo hladilnih naprav pa je nastalo po l. 1940. pod vodstvom nemških strokovnjakov. Pred sedanjem vojno se je iz Bolgarije izvažalo le malo konserviranega sadja, sočivja in mesa, še manj pa se ga je prodajalo na domačih tržiščih.

Konservna industrija se je začela prav za prav razvijati šele med vojno. Delovni čas te industrije je še zdaj omejen na tri mesece v letu, letna kapaciteta pa je okrog 45.000 ton. Od tega pride 2000 ton na meso in ribe. V vsej deželi obratujejo 103 konzervne tovarne, med katerimi je 35 takih, ki so začele obratovati letos in lani. Pri vsem prizadevanju za uveljavljanje konzervne industrije pa se danes konservira samo 11% bolgarskega pridelka sočivja, kar dokazuje, da je ta industrijska panoga v Bolgariji zelo potrebna ter da ima velike možnosti razvoja.

Novi gospodarski vidiki Argentine

Argentinska vlada je objavila, da je presežek izvoza dosegel v prvih desetih mesecih letošnjega leta vrednost 976 milijonov pezozov. »Deutsche Allgemeine Zeitung« naglašajo, da to ni samo običajno gospodarsko dejstvo, temveč tudi izraz važne politične spremembe v Ameriki. Ta sprememba je v tem, da Argentina ni več dolžnik, temveč upnik, ki se mu ni treba več ozirati na interese tujega kapitala. Dalje je zelo važno tudi to, da gradi agrarna Argentina lastno industrijo ter se približuje avtarkiji.

Gospodarska stran argentinskega izvoznega presežka zdaj še nima prave veljave, kajti glavni odjemalec argentinske proizvodnje je danes Anglija, ki prevzema nad 30 odstotkov argentinskega izvoza, sama pa Argentini ne more dosti dati. Združene države Severne Amerike, ki so prej Argentini več prodajale, kakor pa od nje kupovale, imajo letos v Argentini naročila v vrednosti nad 400 milijonov pezozov, dočim znaša vrednost v Argentino poslanega blaga samo 156 milijonov.

V Argentini so prepričani, da se začne prava konjunktura takoj po vojni, ko ne bo več blokad in drugih ovir pri izvažanju bogatih argentinskih pridelkov. Značilno je, da je razvoj domače industrije dosti pripomogel k povečanju argentinskega izvoza. V prvem četrtletju še ni mogel nihče misliti na to, da bo letošnji argentinski izvoz presegal lanskega za 17 odstotkov. To povečanje izvoza je zlasti pomembno zaradi tega, ker je izvažanje žita, ki je bilo nekdanj na

prvem mestu, zelo omejeno. Argentinski izvoz v Južno Afriko obsega skoraj same industrijske izdelke, pri čemer je bombažna proizvodnja na prvem mestu. Zaradi pomanjkanja tomaže so pri izvozu v Južno Afriko velike težave. Argentinski listi poročajo, da so si pri afriških transportih pomagali celo s 1000 tonsko jadralnico »Tijucas«, ki je pred 77. leti pod Napoleonom III. služila za šolsko ladjo.

Argentinska industrija se tako uspešno razvija, da bo po vojni lahko preskrbovala domača tržišča in da se bo tudi pojavila na svetovnem trgu. Temelj argentinskega gospodarstva pa ostane kmetijstvo. Tega se argentinska vlada zaveda ter posveča veliko pozornost intenzivnemu obdelovanju zemlje. Tako se je letošnji pridelek pšenice povečal za 2 milijona ton na 8,5 milijona ton, čeprav se pšenična polja niso razširila. Se v večji meri se je letos povečal pridelek koruze. Tako ima Argentina dovolj živeža za sosednje dežele, ki se ne morejo več same preskrbovati. Po trgovinski pogodbi, ki stopi prihodnje leto v veljavo, bo Argentina izvažala žito v Brazilijo, od koder je letos dobila za 12 milijonov pesozov bombažnih izdelkov in kave, za uvoz argentinskega žita se zanima v zadnjem času Ekvador, v Argentini pa pričakujejo, da bodo prihodnje leto izvažali večje količine žita tudi v Združene države Severne Amerike, kjer je položaj tak, da tudi fermerji ne bodo mogli nasprotovati argentinskemu uvozu.

Da je argentinski izvoz Združenim državam dobrodošel, se je vi-

delo iz časopisnih poročil o dobavih perutnine iz Argentine. Prve večje pošiljave so prispele v New-York in ker se je tisk o njih pohvalno izražal, so sledila poročila tudi iz drugih velikih mest. Perutinarstvo in druge nove panoge argentinskega kmetijstva v zvezi s konzervno industrijo bodo mnogo koristile argentinski zunanji trgovini, v splošnem pa se lahko reče, da se vse argentinsko gospodarstvo razvija tako, da bo varno pred vsako krizo.

Denarnišтво in zavarovalstvo Belgijske banke

Belgijska bančna komisija (Commission Bancaire) je pred kratkim objavila poslovno poročilo za leto 1942. Poročilo naglašajo, da je bila glavna naloga leta 1936. po izvedbi belgijske bančne reforme ustanovljenega nadzornega urada, da je pazil na likviditetno stanje bank. O belgijski bančni strukturi pravi poročilo, da je bilo ob koncu leta 1942. v Belgiji 89 zasebnih bank, od teh 8 inozemskih. Samo tri velebanke so imele 708 (prejšnje leto 716) podružnic. V primeri s prejšnjim letom je bilo ob koncu leta 1942. 74,55% (69,18%) vsega bančnega kapitala naloženo v podjetja z več ko 500 milijoni bfr. delniške glavnice, dočim je znašala kapitalna udeležba bank pri podjetjih z delniško glavnico od 50 do 500 milijonov samo 10,86 (15,2) odstotka. Razmerje lastnih sredstev k vlogam je značalo ob koncu leta 1942. 9,21 proti 11,39% v prejšnjem letu. Razvoj kaže nadaljnji dvig depozitnega denarja in večjo naložbo blagajniških sredstev v državne papirje.

Obtok bankovcev v Svici je dosegel nov višek ter se je z vsoto 2922 milijonov sv. frankov že približal tri milijardni mejli. Po zanesljivih cenitvah je od vsega obto-ka v prometu bankovcev samo za eno milijardo, ves drugi denar je nakopičen.

Gospodarske vesti

Po navedbi državnega tajnika Reinhardta je imela Nemčija v l. 1942 43 34,7 milijarde mark davčnih dohodkov. K tem je treba prišteti še 8 milijard mark hišno-najemniškega davka ter 26 milijard mark upravnih dohodkov, prispevkov občin, prispevkov za zasedbene stroške itd. Vsi redni dohodki Nemčije so dosegli lani 68,7 milijarde mark.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snašči obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Seleburgova 3
Telefon št. 22-72.

Hrvatsko kmetijsko ministrtvo je pozvalo industrijska podjetja, da priskrbijo svojim nameščencem primerna zemljišča za pridobivanje kmetijskih proizvodov. V večjih mestih pa se morajo ustanoviti posebni odbori, ki bodo poskrbeli, da bodo vsa mestna zemljišča obdelana.

Zaradi nazadovanja zunanje trgovine se je v Svici zmanjšal splošni gospodarski volumen. Posledica tega je tudi nazadovanje železniškega prometa ter je tovarni promet nazadoval za približno 20 odstotkov.

Cene za stare ladje so na Švedskem padle. Parnik s 7150 tonami, za katerega se je lani ponujalo še 425.000 švedskih kron, je bil sedaj prodan za 265.000 kron. Tudi druge prodaje ladij dokazujejo, da so cene starih ladij padle za približno 40 odstotkov. Švedske ladjedelnice so prepričane, da bodo mogle po vojni bistveno ceneje izdelovati ladje ko ameriške, ki imajo zelo visoke produktivne stroške.

V Angliji računajo, da bi mogla po vojni avtomobilska industrija najbolj zaposliti delavce. Ker se smatra, da bo ameriška avtomobilska industrija polno zaposlena za kritje domače potrebe, upajo, da bi mogla angleška avtomobilska industrija tudi avtomobile izvažati.

Argentinska oskrbevalna kriza se kaže v zopetnem dvigu izvoznega presežka, ki je v prvih 10 mesecih 1943 narasel na 976 milijonov pezozov proti 392 in 200 milijonov v obeh prejšnjih letih. Izvoz se je dvignil od 1500 na 1756 milijonov pezozov, dočim je uvoz padel od 1110 na 780 milijonov pezozov.

Braziljska zvezna vlada je prepovedala, da bi se v detajlni kot tudi v veletrgovini računale višje cene, kakor so bile 10. 11. 1943.

Ameriški vojni urad za prehrano je objavil, da se bo od kmetijske in obrtne živilske proizvodnje v prihodnjem letu porabilo 75 odstotkov za civilno prebivalstvo, 10 odstotkov za dobave po zakonu o posojih in zakupu, 13 odstotkov pa vojsko in mornarico, dva odstotka pa ostaneta za rezervo. Dodelitve sladkorja, riža, čaja in kakava se bodo zmanjšale.

Sindikati ameriških železniških delavcev je odredil za 30. decembra generalno stavko. Stavkalo bi 1 milijon delavcev.

O sev. ameriški trgovinski konkurenici piše znova londonski list »Financial News«. V krogih Wall Streeta hočejo napraviti New York za središče svetovnega bančnega prometa, London pa potisniti s prvega na drugo mesto.

V. ŠINKOVEC

MESINI TRG 11

Nakup surovih kož divjačine lisic, kun, dihurjev, ja becev, veve-ric, polhov, vider in domačih mačk

PLAČAM NAJVIŠJI CENI!

Sprejemam krzno v strojenje in barvanje!

ZALOGA VSAKOVSTNEGA KRZNA

OKVIRJE izdeluje specialist KLEIN

Julka Kavčič
Ljubljana
Šelenburgova 5

STEKLO PORCELAN

AVGUST AGNOLA, Ljubljana

Bleiweisova cesta 10

Telefon 24-78

Manufaktura
na debelo

ŠALAMUN & LAMPE Ljubljana
Frančiškanska 4
Telefon 37-89